

Op naar een veerkrachtige jeugd

Tussenrapportage fase 1

Regionale Kenniswerkplaats Jeugd
Noord-Veluwe

Warnsveld,
december 2021

Inzicht in de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine in Nunspeet

Agathe de Lange – Barsukoff, onderzoeker (epidemioloog)
Geerke Duijzer, onderzoeker (epidemioloog)

Sterker door meer kennis

Voorwoord

In deze rapportage leest u meer over de mentale gezondheid van jongeren op het Nuborgh College Veluvine in Nunspeet.

We zien een positief beeld van de school en over het algemeen gelukkige jongeren. Deze rapportage biedt aanknopingspunten om de jeugd van het Nuborgh College Veluvine nog veerkrachtiger te maken.

De resultaten in dit rapport zijn tot stand gekomen met behulp van verschillende onderzoeken. Graag bedanken we de jongeren en ouders van het Nuborgh College Veluvine die voorjaar 2021 deelnamen aan de focusgroepen en de ouders die de vragenlijst hebben ingevuld. Daarnaast dank aan de professionals, jongeren en ouders die najaar 2021 hebben meegedacht tijdens de digitale werkbijeenkomst. Tenslotte willen we de school hartelijk bedanken voor de medewerking!

Veel leesplezier!

Geerke Duijzer & Agathe de Lange

Inhoudsopgave

Op naar een veerkrachtige jeugd.....	1
Tussenrapportage fase 1.....	1
1 Kort en krachtig.....	2
1.1 Inleiding.....	2
1.2 Onderzoeksvragen.....	2
1.3 Opzet van het onderzoek.....	2
1.4 Resultaten/ conclusies.....	2
1.5 Vervolg van het project.....	3
2 Opzet van het onderzoek.....	4
2.1 GGD Jeugdmonitor en GGD coronapeiling.....	4
2.2 Focusgroep leerlingen.....	4
2.3 Focusgroep ouders.....	5
2.4 Vragenlijst ouders.....	5
2.5 Bijeenkomst professionals, ouders en jongeren.....	5
3 Resultaten.....	7
3.1 Hoe is de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine?.....	7
3.2 Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt?.....	8
4 Conclusies en vervolg.....	13
4.1 Conclusies.....	13
4.2 Vervolg van het onderzoek.....	13
Bijlagen.....	14

1 Kort en krachtig

- Inleiding
- Onderzoeksvragen
- Opzet van het onderzoek
- Resultaten/ conclusies
- Vervolg van het project

1 Kort en krachtig

1.1 Inleiding

Het project 'Op naar een veerkrachtige jeugd' is een initiatief van Regionale Kenniswerkplaats Jeugd Noord Veluwe. De missie van deze kenniswerkplaats is dat kinderen gezond, veilig en kansrijk opgroeien.

Het project 'Op naar een veerkrachtige jeugd' heeft als doel om jongeren in het voortgezet onderwijs veerkrachtiger te maken en hun mentale gezondheid te versterken.

Het project is opgedeeld in vier fasen. We staan nu aan het einde van fase 1, die is uitgevoerd op het Nuborgh College Veluvine, in Nunspeet. Dit rapport beschrijft de resultaten uit fase 1 en is bedoeld als leidraad voor het ontwikkelen van methodieken / interventies om de veerkracht van jongeren te versterken.

In een later stadium wordt het ontwikkelde programma gedeeld met andere VO-scholen in de regio en wordt er gekeken wat op die scholen kan worden gedaan om veerkracht te versterken.

Het Evaluatiebureau heeft dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van Regionale Kenniswerkplaats Jeugd Noord-Veluwe (RKJ Noord-Veluwe).

1.2 Onderzoeksvragen

Dit rapport geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Hoe is de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine in Nunspeet volgens de cijfers, aangevuld met het perspectief van jongeren, ouders en professionals?
- Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt

(vanuit het perspectief van jongeren en ouders, professionals en scholen)?

1.3 Opzet van het onderzoek

Voor de gegevensverzameling is gebruik gemaakt van twee bronnen:

- GGD Jeugdmonitor 2019
- GGD coronapeiling jeugd 2021

Daarnaast is er onderzoek gedaan op het Nuborgh College Veluvine om het perspectief van jongeren en ouders op de school inzichtelijk te maken. Dit is gedaan door middel van:

- Een focusgroep met leerlingen;
- Een focusgroep met ouders;
- Een vragenlijst bij ouders;
- Een werkbijeenkomst met professionals (school en gemeente Nunspeet), ouders en jongeren.

Vanwege de coronapandemie waren de focusgroepen/ bijeenkomsten digitaal via Zoom of Teams.

1.4 Resultaten/ conclusies

Hoe is de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine?

- De meeste jongeren op het Nuborgh College Veluvine en in regio NOG¹ voelen zich gelukkig in 2019 (resp. 90% en 88%). In het voorjaar van 2021 is dit aandeel in regio NOG sterk gedaald (naar 53%).
- Ruim een derde van de jongeren op het Veluvine (36%) en regio NOG (39%) is vaak gestrest in 2019; dit komt meestal door school(werk). In 2021 is 36% van de jongeren vaak gestrest in regio NOG. Naast schoolwerk, zorgen ook de coronamaatregelen voor stress.
- Eén op de acht jongeren op het Nuborgh College Veluvine (13%) heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen (2019). Dit geldt ook voor de hele regio NOG (14%).
- Negen op de tien leerlingen (90%) van het Nuborgh College Veluvine zijn voldoende weerbaar in 2019. Dit geldt ook voor de hele regio NOG (89%).

Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt?

¹ Regio Noord- en Oost-Gelderland

Wat hebben jongeren nodig?

- Dertig procent van de ondervraagde jongeren in regio NOG heeft in het voorjaar 2021 behoefte aan hulp en ondersteuning. Dit is toegenomen sinds mei 2020, toen dit 22% was. Het gaat dan vooral om hulp bij huiswerk (18%) of iemand om mee te praten (10%).
- Vrienden, familie en sporten zijn erg belangrijk voor jongeren om zich blij en gezond te voelen.
- Een kwart van de jongeren slaapt slecht (maart 2021). Jongeren geven aan dat voldoende slaap belangrijk is om zich gezond te kunnen voelen.
- Jongeren zouden in Nunspeet graag meer natuur zien en kunnen chillen bij een hangplek speciaal voor jongeren.

Wat hebben ouders nodig?

- Ouders geven aan dat het belangrijk is om inzicht te hebben in hoe het met hun kind gaat (hoe gaat het op school, hoe voelen ze zich?).
- Daarnaast vinden ouders het belangrijk om een goede samenwerking met de school te hebben (69%) en dat er een thuissituatie is met structuur en warmte (67%).
- (Echt)scheiding wordt het meest genoemd (14%) als omstandigheid die het opvoeden lastig maakt.
- Ongeveer één op de vijf ouders geeft aan behoefte te hebben aan tips of informatie rondom mentale gezondheid van jongeren. Ze willen het liefst informatie over 'omgaan met sociale media', 'omgaan met sociale druk (bijvoorbeeld vanuit vriendengroep)' en 'zelfvertrouwen'.

- Daarnaast vinden ze goede hulp vanuit professionele instanties belangrijk.
- Ook zouden ouders graag meer fysieke plekken voor jongeren zien en activiteiten voor jongeren.

Aanvulling van professionals:

- Professionals zien ook graag meer ontmoetingsplekken voor jongeren in Nunspeet.
- Ze vinden het belangrijk dat jongeren gehoord worden en er met jongeren samengewerkt wordt.
- Ze vinden leuke activiteiten voor jongeren belangrijk.
- Met betrekking tot zorg / hulpverlening zijn de aandachtspunten: benadrukken wat goed gaat, niet problematiseren, snellere hulp, laagdrempelige hulp en werken aan vindbaarheid van organisaties.

1.5 Vervolg van het project

In 2022 zal het project 'Op naar een veerkrachtige jeugd' voortgezet worden vanuit een leergemeenschap. Dit is een groep professionals, jongeren en ouders die samen nadenken over wat er concreet tot stand kan worden gebracht in de gemeente Nunspeet om de veerkracht van jongeren te vergroten. In overleg met deze groep worden vervolgens ook acties uitgezet.

2 Opzet van het onderzoek

- GGD jeugdmonitor en GGD coronapeiling
- Focusgroep leerlingen
- Focusgroep ouders
- Vragenlijst ouders
- Bijeenkomst professionals, ouders en jongeren

2 Opzet van het onderzoek

In fase 1 worden jongeren, ouders en professionals betrokken om te kijken waar de behoefte ligt als het gaat om het versterken van veerkracht bij jongeren. De volgende onderzoeksvragen staan hierbij centraal:

- Hoe is de mentale gezondheid van de jeugd op het Nuborgh College Veluvine in Nunspeet volgens de cijfers, aangevuld met het perspectief van jongeren, ouders en professionals?
- Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt (vanuit het perspectief van jongeren en ouders, professionals en scholen)?

Om antwoord te krijgen op de onderzoeksvragen is informatie verzameld uit vragenlijstonderzoeken van de GGD en uit gesprekken met jongeren, ouders en professionals. Het verhaal rondom 'het versterken van mentale gezondheid' is beetje bij beetje opgebouwd tijdens de onderdelen die hieronder worden genoemd.

2.1 GGD Jeugdmonitor en GGD coronapeiling

De GGD verzamelt met verschillende onderzoeken cijfers met betrekking tot gezondheid van jongeren. Najaar 2019 is de Jeugdmonitor uitgevoerd en voorjaar 2020 en 2021 is een coronapeiling gedaan onder jongeren in de regio Noord- en Oost-Gelderland. Hieronder worden de onderzoeken kort toegelicht.

- Jeugdmonitor GGD uit 2019: gegevens over gezondheid, geluk, verhoogd risico

op psychosociale problematiek (SDQ), ervaren stress, weerbaarheid, waardering van school, schoolverzuim, pesten. We geven cijfers weer van het Nuborgh College Veluvine.

- GGD coronapeiling onder jongeren (mei 2020 en maart 2021): gegevens over hoe jongeren omgaan met de coronacrisis; of ze behoefte hebben aan hulp; hoe jongeren het thuis vinden; of ze achter lopen met schoolwerk en of ze goed slapen. We geven cijfers weer van de regio Noord- en Oost-Gelderland. De ongewogen cijfers van de school zijn terug te vinden in bijlage 1.

Meer informatie over de GGD Jeugdmonitor en de GGD coronapeiling is te vinden in bijlage 1.

2.2 Focusgroep leerlingen

Op 24 maart 2021 van 13.00 – 13.40 uur, namen circa 30 leerlingen van het Nuborgh College Veluvine deel aan een focusgroep. Het gesprek vond digitaal via Zoom plaats en werd begeleid door een stagiaire Youth Studies vanuit GGD Noord- en Oost-Gelderland. Daarnaast was een onderzoeker van het Evaluatiebureau en een docent / leerlingbegeleider van het Nuborgh College aanwezig. Het gesprek had als doel om inzicht te krijgen in het verhaal achter de cijfers (zie paragraaf 2.1). Leerlingen konden op verschillende manieren antwoorden:

- Door antwoorden te geven via Mentimeter; o.a. 'wordcloud'.
- Door antwoorden in de chatfunctie van Zoom te typen.
- Door te praten als ze de beurt kregen van de gespreksleider.
- Door een rood of groen voorwerp voor de camera te tonen (rood = oneens, groen = eens).

Op hoofdlijnen zijn de volgende vragen gesteld.

- Waardoor voel jij je blij? – Mentimeter; wordcloud
- Welke dingen zijn belangrijk om je gezond te voelen? – Mentimeter; wordcloud
- Hoe voel je je op dit moment? - Mentimeter
- Stellingen – rood of groen voorwerp tonen
 - Soms zit ik niet lekker in mijn vel

- Ik vind het moeilijk om met stressvolle situaties om te gaan

Naar aanleiding van de stellingen werd dieper ingegaan op o.a. de factoren stress en lekker in je vel zitten. Hiervoor werden leerlingen gevraagd om iets te zeggen of te typen in de chat.

Het gesprek startte met 23 leerlingen, maar gaandeweg kwamen er nog leerlingen bij, waardoor er uiteindelijk zo'n 30 leerlingen digitaal bij het gesprek aanwezig waren.

Het gesprek is met behulp van de opname uitgeschreven. Daarnaast is m.b.v. de chatgeschiedenis geteld hoe vaak bepaalde antwoorden genoemd zijn. De bevindingen zijn op hoofdlijnen in dit rapport omschreven.

2.3 Focusgroep ouders

Op 6 april 2021, van 20.00 tot 20.30 uur, vond het digitale gesprek met de ouderraad van het Nuborgh College Veluvine plaats, met 4 moeders en 4 vaders. Het gesprek vond digitaal plaats via Zoom, aansluitend aan de ouderraad vergadering. Het gesprek werd begeleid door een adviseur gezondheidsbevordering vanuit GGD Noord- en Oost-Gelderland. Daarnaast was een onderzoeker vanuit het Evaluatiebureau aanwezig.

Op hoofdlijnen zijn de volgende vragen gesteld.

- Wat hebben jongeren nodig om goed in hun vel te zitten?
- Ervaren jongeren stress in deze tijd?
- Wat maakt dat jongeren veerkrachtig zijn en wanneer zijn jongeren juist kwetsbaar?
- Wat heb je als ouder nodig om je kind(eren) te kunnen steunen?
- Zijn er speciale behoeften bij ouders n.a.v. de coronacrisis?
- Hebben jullie ideeën hoe de gemeenschap in Nunspeet de mentale gezondheid van jongeren beter kan ondersteunen?

De onderzoeker heeft tijdens het gesprek genotuleerd, dit verslag is gebruikt voor de analyses.

2.4 Vragenlijst ouders

Van medio mei tot begin juni 2021 konden ouders van leerlingen op het Nuborgh College Veluvine een digitale vragenlijst invullen. Het Evaluatiebureau heeft deze vragenlijst ontworpen (in overleg met de school). De link naar de vragenlijst is via school naar ouders toegestuurd. Het doel van deze vragenlijst was onderzoeken wat ouders nodig hebben rondom het versterken van veerkracht van hun kind(eren). De focusgroep met ouders (zie paragraaf 2.3) is gebruikt om de vragenlijst te optimaliseren (ziebijlage 2). In totaal hebben 180 ouders de vragenlijst ingevuld. Zij vertegenwoordigen samen circa 210 (van de 478) kinderen, wat neerkomt op een respons van circa 44% (van 25 ouders is onbekend hoeveel kinderen ze vertegenwoordigen).

2.5 Bijeenkomst professionals, ouders en jongeren

Op 16 november 2021 van 19.15 tot 20.45 uur vond een digitale bijeenkomst plaats via Teams met in totaal 21 professionals, ouders en jongeren:

- 6 ouders van kinderen op het Nuborgh College Veluvine
- 2 jongeren (Jong & Politiek)
- 3 ambtenaren van gemeente Nunspeet
- 2 professionals van het Nuborgh College Veluvine
- 3 professionals vanuit GGD Noord- en Oost-Gelderland
- 3 professionals van zorg- en welzijnsorganisaties in Nunspeet
- coördinator Jong en Politiek in Nunspeet
- professional van het NJI, het nationaal kenniscentrum over opgroeien

In deze bijeenkomst zijn de resultaten van het onderzoek in fase 1 (zoals beschreven in paragraaf 2.1 t/m 2.4) gedeeld. Deelnemers konden in de bijeenkomst vervolgens meedenken over een drietal vragen via Mentimeter:

- Stel we zijn in het jaar 2023. Wat is er in Nunspeet veranderd wat bijdraagt aan de veerkracht van jongeren?
- Wat zou volgens u de prioriteit in Nunspeet moeten hebben om de veerkracht van jongeren te vergroten?

- Welke prioriteit zou er in Nunspeet moeten zijn om ouders/verzorgers te begeleiden in hun rol als opvoeder?

Hierna werd de groep in tweeën gesplitst en konden professionals, ouders en jongeren samen doorpraten over deze thema's in twee break-out rooms in Teams.

Tenslotte was er een plenaire afsluiting waarbij een terugkoppeling van de break-out rooms is gegeven. Daarna is er vooruitgeblikt naar de komende periode waarin we een leergemeenschap willen vormgeven. Vijf deelnemers meldden zich aan om bij te dragen aan deze leergemeenschap.

3 Resultaten

- Hoe is de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine?
- Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt?

3 Resultaten

3.1 Hoe is de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine?

Geluk

'Ik voel me (heel) gelukkig', zeggen 9 op de 10 jongeren op het Nuborgh College Veluvine² in 2019. Dit geldt ook voor heel de regio Noord- en Oost-Gelderland (GGD Jeugdmonitor 2019). In maart 2021 is dit percentage sterk gedaald: 53% van de jongeren in regio Noord- en Oost-Gelderland (NOG) voelt zich (zeer) gelukkig. Jongens, jongeren onder de 15 jaar en leerlingen op het praktijkonderwijs of vmbo voelen zich vaker (zeer) gelukkig dan meiden, jongeren vanaf 15 jaar en leerlingen op het havo/vwo (GGD Coronapeiling 2021).

Stress

Ruim een derde (36%) van de jongeren op het Nuborgh College Veluvine voelt zich vaak gestrest in 2019 (regio NOG: 39%; GGD Jeugdmonitor 2019). In maart 2021 ligt het aandeel jongeren dat zich gestrest voelt in de regio NOG met 36% op een vergelijkbaar niveau.

Meiden en jongeren vanaf 15 jaar hebben vaker last van stress dan jongens en jongeren onder de 15 jaar. Daarnaast ervaren havo/vwo leerlingen vaker stress dan leerlingen op het praktijkonderwijs of vmbo (hele regio NOG; GGD Coronapeiling 2021).

Tijdens de focusgroep geven jongeren aan dat veel stress-gerelateerde factoren te maken hebben met school. Zo noemen jongeren dat slechte cijfers, veel deadlines, toetsen, presentaties en huiswerk stress opleveren. Jongeren geven ook aan te weinig tijd te hebben voor de dingen die ze moeten doen. Naast

² Zie bijlage 4 voor achtergrondgegevens over de school.

school, worden zieke familieleden genoemd als reden voor stress.

*"Ik krijg stress als ik dingen niet af heb voor school, want ze gaan wel controleren. Ik zet mijn wekker eerder om het af te maken".
(meisje)*

Ouders noemen tijdens de focusgroep de coronamaatregelen als belangrijke reden voor stress; online lessen (en dan bang zijn dat je niet genoeg kennis hebt voor de toets) en daarnaast weinig mogelijkheden (in de vrije tijd) om de stress kwijt te kunnen raken.

"Omdat er weinig kan, blijft de stress een beetje hangen." (ouder)

Psychosociale problematiek

Eén op de acht jongeren op het Nuborgh College Veluvine heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen³. Dit geldt ook voor heel de regio NOG (GGD Jeugdmonitor 2019).

Uit de Jeugdmonitor 2019 blijkt dat minimaal één op de drie middelbare scholieren (vmbo/havo/vwo) met één van onderstaande kenmerken psychosociale problemen heeft⁴.

Dit zijn leerlingen die...

- het thuis niet leuk vinden;
- een slechte relatie met hun ouders hebben;

³ zie bijlage 1 voor meer informatie over hoe dit gemeten is.

⁴ [GGD Noord- en Oost-Gelderland 2021, Psychische gezondheid van jongeren in Noord- en Oost-Gelderland \(Gezondheidsmonitor 2019\)](#).

- vaak gestrest zijn door eigen problemen, door de situatie thuis, of over wat anderen van hem/haar vinden;
- gepest worden (op school of via internet);
- onvoldoende weerbaar zijn;
- dagelijks roken;
- school niet leuk vinden;
- sociale media problematisch gebruiken of problematisch gamen.

Weerbaarheid

Negen op de tien leerlingen van het Nuborgh College Veluvine zijn voldoende weerbaar in 2019. Dit geldt ook voor heel de regio NOG (GGD Jeugdmonitor 2019)⁵.

Jongeren in regio Noord- en Oost-Gelderland in coronacrisis

Wat is de impact van de coronacrisis op het welzijn van jongeren? En hoeveel veerkracht tonen ze tijdens de crisis? Uit de Coronapeiling Jeugd blijkt dat in maart 2021 méér jongeren in regio NOG afleiding zoeken (50%) en de situatie accepteren (49%), in vergelijking tot een jaar eerder (mei 2020; resp. 41% en 39%). Tegelijkertijd zien we ook een toename in het aandeel jongeren die met de coronacrisis omgaat door ‘niets te doen’ (van 7% in 2020 naar 14% in 2021) en ‘chagrijnig te zijn tegen anderen’ (van 13% in 2020 naar 20% in 2021). Het percentage jongeren dat aangeeft door thuisonderwijs achter te lopen met schoolwerk, is flink gestegen van 26% in 2020 naar 43% in 2021.

Van de ondervraagde jongeren heeft in 2021 30% behoefte aan hulp en ondersteuning. Dit is

toegenomen sinds mei 2020, toen dit 22% was. Het gaat dan vooral om hulp bij huiswerk (18%) of iemand om mee te praten (10%).

Ruim een kwart van de jongeren slaapt slecht (maart 2021). De meest genoemde redenen hiervoor zijn het ontbreken van een goed ritme, piekeren in bed, en stress (onder andere door school).

Zie bijlage 1 voor de cijfers van het Nuborgh College Veluvine.

3.2 Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt?

Wat hebben jongeren nodig om goed in hun vel te zitten?

Tijdens de focusgroep noemen jongeren ‘vrienden’ als belangrijkste factor om zich gezond en blij te voelen. ‘Sporten’ en ‘familie’ worden daarna het meest genoemd. Andere factoren die jongeren noemen zijn muziek, slapen, liefde, een goed zelfbeeld en een gezonde leefstijl (zie figuren 1 en 2). In de coronapeiling (maart 2021) is gevraagd waar jongeren energie van krijgen. Ook hier worden vrienden, familie en sport genoemd als belangrijke factoren.

Figuur 1. Wordcloud ‘Waardoor voel jij je blij?’ (bron: focusgroep jongeren)

⁵ Zie bijlage 1 voor meer informatie over hoe dit gemeten is.

Figuur 2. Wordcloud ‘Welke dingen zijn nodig om je gezond te voelen?’ (bron: focusgroep jongeren)

Ook ouders geven tijdens de focusgroep aan dat jongeren goede relaties met vrienden nodig hebben, maar ook met hun ouders. Daarnaast noemen ze duidelijkheid en structuur, dit was in de tijd dat ze thuis moesten leren vanwege de coronapandemie soms afwezig. Ook misten jongeren toen wat “variatie in hun leventje” volgens de ouders.

Wat doen jongeren als ze niet lekker in hun vel zitten?

Als jongeren niet lekker in hun vel zitten, kijken ze graag een serie of film op Netflix, relaxen ze op hun kamer, luisteren ze naar muziek of doen ze iets creatiefs.

De meeste jongeren zouden naar een vriend toe stappen als ze niet lekker in hun vel zitten en het moeilijk vinden om met stress om te gaan. Daarna worden ouders en familie het meest genoemd. Sommigen delen hun problemen met niemand.

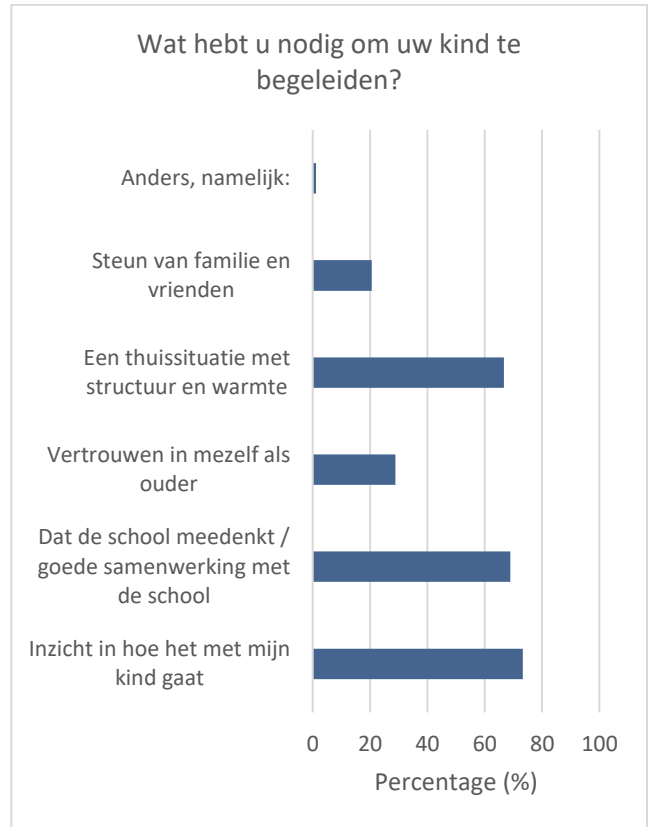
“Ja, die meiden weten wat je meemaakt en ze zitten allemaal in hetzelfde schuitje dus dat is wel chill om met ze te praten. [...] want vriendinnen zeggen wel echt van 'je kan het wel' en 'komt wel goed'.”
(meisje)

Wat hebben ouders nodig om hun kinderen te kunnen steunen?

Tijdens de focusgroep geven ouders aan dat het belangrijk is om inzicht te hebben in hoe het met hun kind gaat (hoe gaat het op school, hoe voelen ze zich?). Ook uit de vragenlijst blijkt dat ouders dit belangrijk vinden; driekwart van de ouders geeft aan dat dit belangrijk is om zijn of haar kind te kunnen begeleiden (zie figuur 3). Daarnaast vinden ouders het belangrijk om een goede samenwerking met de

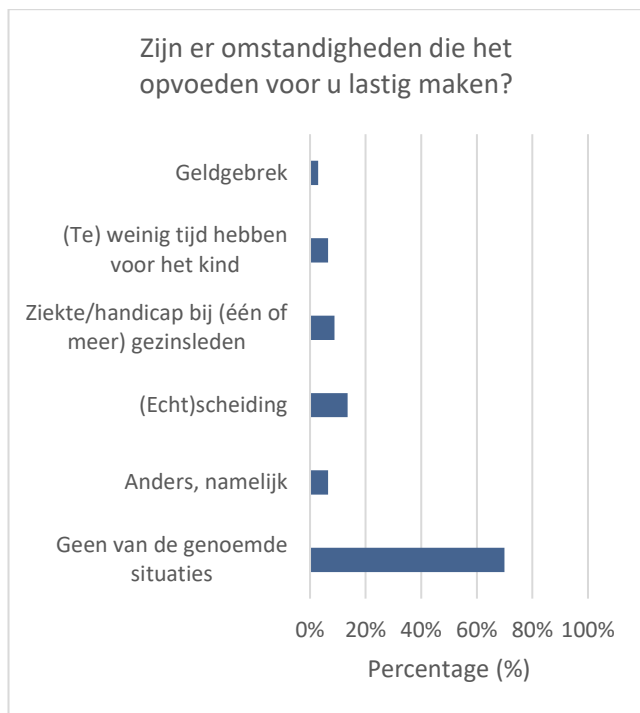
school te hebben (69%) en dat er een thuisituatie is met structuur en warmte (67%).

Eén ouder geeft tijdens de focusgroep aan dat als er extra steun nodig is, dit echt maatwerk moet zijn. Dan moet per situatie worden gekeken wat er nodig is.

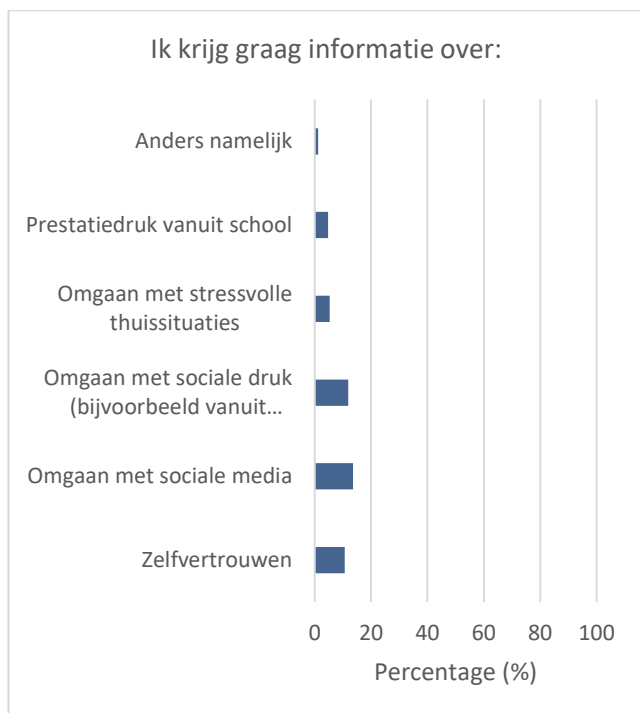
Figuur 3. Wat hebt u nodig om uw kind te begeleiden? (bron: vragenlijst voor ouders)

Uit de vragenlijst voor ouders van het Nuborgh College Veluvine blijkt dat 70% van de ouders geen speciale omstandigheden heeft die het opvoeden lastig maken (zie Figuur 4). Bij ouders waar dat wel speelt, wordt (echt)scheiding het meest genoemd (14%) als omstandigheid die het opvoeden lastig maakt. Bij de optie ‘anders, namelijk’ worden pubergedrag en een indicatie bij het kind (zoals autisme of een gedragsstoornis) het meeste genoemd. Zes procent van de ouders heeft behoefte aan ondersteuning bij één van de aspecten die ze hebben aangekruist. Zij hebben behoefte aan professionele hulp / hulp van buitenaf en hulp bij het schoolwerk.

Figuur 4. Omstandigheden die het opvoeden lastig maken. (bron: vragenlijst voor ouders)

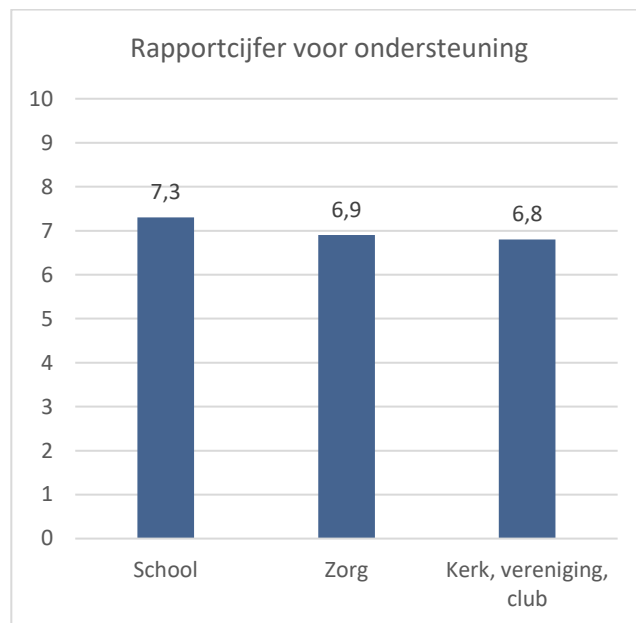
Ongeveer één op de vijf ouders geeft aan behoefte te hebben aan tips of informatie rondom mentale gezondheid van jongeren (zie figuur 5). Ze willen het liefst informatie over ‘omgaan met sociale media’, ‘omgaan met sociale druk (bijvoorbeeld vanuit vriendengroep)’ en ‘zelfvertrouwen’.

Figuur 5. Krijgt graag informatie over... (bron: vragenlijst voor ouders)

Waardering van ouders voor ondersteuning in Nunspeet

Aan ouders is gevraagd hoe ze de ondersteuning vanuit school, zorg en kerk / vereniging / club ervaren. Daarvoor konden ze een cijfer en toelichting geven (zie figuur 6).

Figuur 6. Rapportcijfer voor ondersteuning. (bron: vragenlijst voor ouders)

Ondersteuning vanuit school

Ouders zijn over het algemeen tevreden over de ondersteuning vanuit school. Ze geven gemiddeld een 7,3 als cijfer. Het cijfer is door 20 ouders toegelicht. Het goede contact met de mentor / de school wordt het meest genoemd.

“Er is makkelijk contact te krijgen met school als er moeten zijn en er wordt direct op gereageerd en meegedacht. Erg fijn.” (ouder, vragenlijst)

Ook vanuit de focusgroep met de ouderraad komen positieve geluiden over de school. Ze geven aan dat contacten op school van dien aard zijn dat leerlingen heel makkelijk een vertrouwenspersoon kunnen vinden op school.

De ondersteuningscoördinator van het Nuborgh College Veluvine geeft in de bijeenkomst met professionals aan dat ouders het fijn vinden dat er op school een platform wordt geboden waar ouders dingen met elkaar kunnen bespreken waar ze tegenaan lopen. Hij geeft aan dat hier ook professionals bij betrokken worden.

Er zijn nauwelijks verbeterpunten genoemd m.b.t. school. Eén ouder denkt dat een cursus positief benaderen zinvol zou kunnen zijn voor enkele leraren. Daarnaast blijkt uit de focusgroep dat ouders niet altijd weten dat er jongerenwerkers binnen de schoolmuren werken. Hier zou meer aandacht voor mogen komen.

Ondersteuning vanuit zorg- en hulpverleningsinstanties

Ouders geven de ondersteuning vanuit de zorg een 6,9 als cijfer. Vijftien ouders hebben hun cijfer toegelicht. De toelichting is zeer divers. Tevredenheid over de huisarts komt drie keer naar voren en twee ouders vinden het lastig de goede zorg geregeld te krijgen, o.a. door lange wachttijden. In de focusgroep met de ouderraad geven ouders aan dat er genoeg mogelijkheden zijn als er hulp van buitenaf nodig is. Eén ouder geeft tijdens de focusgroep aan dat ondersteuning bij scheidingen belangrijk is, omdat dit veel kapot kan maken voor kinderen (doordat ze bijv. naar vier i.p.v. twee ouders moeten luisteren).

Ondersteuning vanuit kerk, vereniging of club

Ouders geven de ondersteuning vanuit de kerk, vereniging of club een 6,8 als cijfer. Uit de toelichting op het cijfer (door 11 ouders) blijkt dat meerdere ouders blij zijn met club of kerk. Ze zijn blij dat er activiteiten zijn voor hun kinderen en dat mensen / jeugdwerkers oog hebben voor hun kinderen. Enkele ouders geven een lagere waardering (dan ze eerder zouden hebben gegeven) vanwege de beperkingen rondom corona.

Ideeën voor de gemeente Nunspeet

Vanuit de focusgroepen en digitale bijeenkomst zijn verschillende ideeën geopperd om veerkracht bij jongeren te versterken. Deze zijn hieronder ingedeeld in een aantal categorieën.

Ontmoetingsplekken voor jongeren

Jongeren zouden graag meer natuur zien, kunnen ontspannen met dieren en kunnen chillen bij een hangplek speciaal voor jongeren.

Ook ouders en professionals geven aan dat er behoefte is aan meer (fysieke) plekken waar jongeren samen kunnen komen.

Activiteiten voor jongeren

Een aantal ouders en professionals geeft aan dat er in Nunspeet niet zoveel valt te beleven voor jongeren en dat ze behoefte hebben aan meer leuke activiteiten in Nunspeet.

Verbeteren zorgverlening

Vanuit ouders en professionals wordt aangegeven dat laagdrempelige en snelle hulp erg belangrijk is. Daarbij is het belangrijk dat er gewerkt wordt aan de vindbaarheid van organisaties. Ook is het belangrijk om te benadrukken wat goed gaat en niet te problematiseren.

Informatie voor ouders

Een deel van de ouders zou graag informatie ontvangen over hoe ze hun kinderen goed kunnen ondersteunen. De ideeën die ze hiervoor opperen zijn: via online sessies, ouderavonden, praatgroepen, theateravonden, folders of mail.

Samenwerken met jongeren

In de bijeenkomst met professionals, ouders en jongeren kwam verschillende keren naar voren dat

het erg belangrijk is om naar jongeren te luisteren, ze te waarderen en met ze samen te werken.

Minder druk op jongeren, minder stress

In de bijeenkomst met professionals kwam naar voren dat het belangrijk is om minder druk op jongeren te leggen, zodat ze minder stress ervaren.

4 Conclusies en vervolg

- Conclusies
- Vervolg van het onderzoek

4 Conclusies en vervolg

4.1 Conclusies

Hoe is de mentale gezondheid van jeugd op het Nuborgh College Veluvine?

De meeste jongeren voelen zich gelukkig in 2019, maar tijdens de coronapandemie is dit sterk gedaald. Ruim een derde van de jongeren is vaak gestrest en 13% heeft een verhoogd risico op psychosociale problemen. In 2019 zijn negen op de tien leerlingen voldoende weerbaar.

Op welke manieren kan de mentale gezondheid van de jeugd worden versterkt?

Bijna een derde van de jongeren heeft behoefte aan hulp en ondersteuning, met name bij huiswerk en iemand om mee te praten. Vrienden, familie en sporten zijn erg belangrijk voor jongeren om zich blij en gezond te voelen. Meer natuur, (kunnen ontspannen met) dieren en chillen bij een hangplek zijn dingen die jongeren graag zouden zien in Nunspeet.

Ouders hebben behoefte aan inzicht in hoe het met hun kind gaat. Daarnaast vinden zij een goede samenwerking met de school en een thuissituatie met warmte en structuur belangrijk.

Een vijfde van de ouders heeft behoefte aan tips of informatie rondom mentale gezondheid van jongeren. Ze willen het liefst informatie over 'omgaan met sociale media', 'omgaan met sociale druk (bijvoorbeeld vanuit vriendengroep' en 'zelfvertrouwen'.

Zowel ouders als professionals vinden goede hulp vanuit professionele instanties belangrijk. Hierbij zijn de aandachtspunten: benadrukken wat goed gaat en niet problematiseren; snellere en laagdrempelige hulp en werken aan vindbaarheid van organisaties. Ook zouden ze graag meer fysieke plekken en activiteiten voor jongeren zien. Tenslotte vinden ouders en professionals het belangrijk dat jongeren gehoord worden en dat er met jongeren samengewerkt wordt.

4.2 Vervolg van het onderzoek

In 2022 wordt een leergemeenschap gevormd met professionals, ouders en jongeren. De leergemeenschap bedenkt oplossingen of activiteiten die georganiseerd kunnen worden in de gemeente Nunspeet. Hoe de leergemeenschap precies wordt vormgegeven en zal functioneren, wordt in overleg met de deelnemers bepaald.

Dit rapport dient als input voor de leergemeenschap. Het doel is vervolgens om concrete stappen te gaan zetten om veerkracht van jongeren te versterken, zowel van jongeren op het Nuborgh College Veluvine, als van andere jongeren in de gemeente Nunspeet.

Bijlagen

1. GGD Jeugdmonitor en GGD coronapeiling
2. Vragenlijst ouders
3. Achtergrondkenmerken respondenten vragenlijst ouders
4. Achtergrondgegevens Nuborgh College Veluvine

1 GGD Jeugdmonitor en GGD coronapeiling Jeugd

Jeugdmonitor 2019

In het najaar van 2019 is een Jeugdmonitor uitgevoerd. Jongeren uit klas 2 en 4 vulden op school een internetvragenlijst in met vragen over gezondheid, welzijn en diverse andere thema's die hiermee samenhangen. In het algemeen zijn de leerlingen 13 en 15 jaar oud. De cijfers die zijn gebruikt in dit rapport zijn gestandaardiseerd voor klas en onderwijsniveau, zodat ze niet worden beïnvloed door de verdeling van leerlingen over klas 2 en 4 en over vmbo en havo/vwo. Hierdoor kunnen we de cijfers van de school beter vergelijken met de cijfers van regio Noord- en Oost-Gelderland. Van het Nuborgh College Veluvine hebben 161 leerlingen uit klas 2 en 4 de vragenlijst volledig ingevuld; in de hele regio zijn dat 11.534 leerlingen.

Psychosociale problemen - SDQ

Om psychosociale problemen bij middelbare scholieren (vmbo/havo/vwo) te meten is de SDQ (Strength and Difficulties Questionnaire) gebruikt. De SDQ bestaat uit 25 stellingen. De stellingen hebben betrekking op hyperactiviteit, emotionele problemen, problemen met leeftijdsgenoten, gedragsproblemen en pro-sociaal gedrag. De scores worden onderverdeeld in drie categorieën 'normaal' (geen verhoogd risico op psychosociale problematiek), 'grensgebied' (matig risico op psychosociale problematiek) en 'afwijkend' (hoog risico op psychosociale problematiek). De SDQ is een gevalideerde vragenlijst: hoe hoger de totaalscore, hoe meer aanwijzingen dat een jongere psychosociale problemen heeft.

Weerbaarheid

Weerbaarheid is gemeten aan de hand van acht stellingen. Voorbeelden van deze stellingen zijn: 'Ik laat mij makkelijk overhalen om dingen te doen die ik niet wil' en 'Ik doe alleen maar dingen die ik zelf echt wil.' Aan de hand van de antwoorden is een totaalscore voor weerbaarheid berekend.

Coronapeiling Jeugd

Om te bepalen hoe jongeren in de coronacrisis ondersteund kunnen worden, onderzoekt GGD Noord- en Oost-Gelderland (GGD NOG) wat de impact van deze crisis is op het welzijn en de leefstijl van middelbare scholieren, en wat hun behoefte is aan ondersteuning. De gegevens voor dit onderzoek zijn verzameld via een digitale vragenlijst, die uitgezet is via middelbare scholen in de regio.

De eerste Coronapeiling Jeugd is uitgevoerd in mei 2020. Voor dit onderzoek waren 21 van de 45 middelbare scholen in onze regio bereid om leerlingen uit te nodigen voor het invullen van de digitale vragenlijst. 4.173 leerlingen uit onze regio hebben de vragenlijst ingevuld. Daarvan waren 4.071 vragenlijsten bruikbaar voor analyse.

De tweede Coronapeiling Jeugd was in maart 2021. Aan dit onderzoek werkten 36 van de 53 middelbare scholen in de regio Noord- en Oost-Gelderland mee, door al hun leerlingen uit te nodigen voor het invullen van de digitale vragenlijst van de Coronapeiling Jeugd. In totaal hebben 8615 leerlingen de vragenlijst ingevuld. De gegevens in dit rapport zijn gebaseerd op de antwoorden van 7209 leerlingen die in de regio Noord- en Oost-Gelderland wonen en van wie de vragenlijst bruikbaar was voor analyse.

De onderzoeksgroepen zijn gewogen naar geslacht, opleidingsniveau (praktijkonderwijs, vmbo en havo/vwo) en regio (Middel-IJssel/OostVeluwe, Noord-Veluwe en Achterhoek). Hierdoor zijn de resultaten ten aanzien van deze kenmerken representatief voor de jeugd in de regio Noord- en Oost-Gelderland.

Voor het Nuborgh College Veluvine zijn de cijfers niet representatief gemaakt voor de hele school en daarom moeten deze cijfers met voorzichtigheid geïnterpreteerd worden. In totaal hebben 72 jongeren van het Veluvine

de vragenlijst ingevuld, waarvan 28 jongens, 43 meisjes en 1 anders. De gemiddelde leeftijd was 13 jaar. Het praktijkonderwijs was met slechts 2 leerlingen ondervertegenwoordigd.

Onderstaand zijn de cijfers weergegeven voor de school en regio Noord- en Oost-Gelderland.

	GGD Jeugdmonitor 2019		GGD Coronapeiling 2020 - 2021		
	jongeren Veluvine (gewogen) N= 161	jongeren regio NOG (gewogen) N= 11.534	jongeren Veluvine (ongewogen) N=72	jongeren regio NOG (gewogen) N=8615	
	2019	2019	2021	2020	2021
voelt zich (heel) gelukkig	90%	88%	58%	53%	
voelt zich vaak gestrest	36%	39%	25%	36%	
verhoogd risico op psychosociale problemen	13%	14%			
matig verhoogd risico op psychische problemen	17%	12%			
is voldoende weerbaar	90%	89%			
<i>Jongeren in coronacrisis</i>					
hoe gaat jongere om met coronacrisis. Als ik last heb van de coronacrisis dan:					
zoek ik afleiding			50%	41%	50%
accepteer ik het, al baal ik ervan			32%	39%	49%
doe ik helemaal niets meer			14%	7%	14%
ben ik chagrijnig tegen anderen			14%	13%	20%
geeft aan het thuis leuk te hebben		88%	61%	58%	
geeft aan door thuisonderwijs achter te lopen			36%	26%	43%
heeft behoefte aan hulp en ondersteuning, nl:			26%	22%	30%
hulp bij huiswerk			17%	14%	18%
iemand om mee te praten			11%	5%	10%
slaapt slecht			31%	31%	28%

2 Vragenlijst ouders

Inleiding

Het Nuborgh College Veluvine is gestart met het project 'Op naar een veerkrachtige jeugd'. Het doel is dat leerlingen veerkrachtiger worden, zodat ze beter om kunnen gaan met problemen. Hiervoor willen we een methode ontwikkelen die op en rondom de school gebruikt kan worden om de veerkracht te versterken. We zijn op zoek waar behoeften liggen van de leerlingen zelf en waar ouders behoefte hebben aan ondersteuning. Daarom is uw mening heel belangrijk voor ons.

Het invullen van deze vragenlijst duurt ongeveer 5 tot 10 minuten. Uw deelname is vrijwillig en anoniem. Door verder te gaan met de vragenlijst, geeft u toestemming aan het Evaluatiebureau Publieke Gezondheid voor het vertrouwelijk verwerken van uw antwoorden.

1. Wat hebt u nodig om uw kind te begeleiden, zodat hij/zij lekker in zijn/haar vel zit?

U kunt meerdere opties aanvinken.

- Inzicht in hoe het met mijn kind gaat
- Dat de school meedenkt / goede samenwerking met de school
- Vertrouwen in mezelf als ouder
- Een thuissituatie met structuur en warmte
- Steun van familie en vrienden
- Anders, namelijk:

2. Zijn er omstandigheden die het opvoeden voor u lastig maken? (vraag uit de kindermonitor)

- (Echt)scheiding
- Ziekte/handicap bij (een of meer) gezinsleden
- (te) weinig tijd hebben voor het kind
- Geldgebrek
- Geen van de genoemde situaties
- Anders, namelijk _____

3. Hebt u behoefte aan ondersteuning bij één of meerdere aspecten die u hierboven heeft aangekruist?

- Nee
- Ja (licht hieronder toe op welke manier u ondersteuning wenst) _____

4. Hebt u in het verleden ondersteuning gehad bij één of meerdere aspecten?

- Nee
- Ja (licht hieronder toe welke steun u kreeg) _____

5. Hebt u behoefte aan tips of informatie bij het opvoeden rondom mentale gezondheid van uw kind(eren) in de middelbare schoolleeftijd?

- Ja → ga door naar vraag 6.
- Nee → ga door naar vraag 7.

6. Ik krijg graag informatie over:

- Zelfvertrouwen
- Omgaan met sociale media
- Omgaan met sociale druk (bijv. vanuit de vriendengroep)
- Omgaan met stressvolle thuissituaties

- Prestatiedruk vanuit school
- Anders, namelijk _____

7. Hoe tevreden bent u over de ondersteuning die u kunt krijgen bij het opvoeden in Nunspeet?

- Ondersteuning vanuit de school

Antwoord schaal van 1 – 10 (heel erg ontevreden – heel erg tevreden, weet niet / nvt)

Licht uw antwoord toe: _____

- Ondersteuning vanuit de zorg (jongerenwerkers, huisarts, orthopedagoog, CJG)

Antwoord schaal van 1 – 10 (heel erg ontevreden – heel erg tevreden, geen mening)

Licht uw antwoord toe: _____

- Ondersteuning vanuit de kerk, vereniging of club

Antwoord schaal van 1 – 10 (heel erg ontevreden – heel erg tevreden, geen mening)

Licht uw antwoord toe: _____

8. Hebt u ideeën wat er in Nunspeet kan worden gedaan om ouders beter te ondersteunen bij het opvoeden? _____

Achtergrondinformatie

9. Wat is uw geslacht

- Man
- Vrouw

10. Wat is uw leeftijd

--

11. Wat is uw hoogst afgeronde opleiding met diploma?

- Geen opleiding
- Basisonderwijs / lager onderwijs
- Lbo
- Vmbo / mavo
- Havo / vwo
- Mbo
- Hbo
- Universiteit

12. Hoeveel kinderen heeft u op het Nuborgh College Veluvine?

- 1
- 2
- 3
- 4 of meer

13. In welke klas zit uw kind / zitten uw kinderen?

Keuzemenu klas 1, 2, 3, 4

- Kind 1 - Kies antwoord ...
- Kind 2 - Kies antwoord ...
- Kind 3 - Kies antwoord ...
- Kind 4 - Kies antwoord ...

14. Welke leerweg volgt uw kind / volgen uw kinderen?

Keuzemenu 1) VMBO BB/KB 2) VMBO TL+ 3) HAVO/VWO

- Kind 1 - Kies antwoord ...
- Kind 2 - Kies antwoord ...
- Kind 3 - Kies antwoord ...
- Kind 4 - Kies antwoord ...

Tenslotte

15. Hebt u nog aanvullende opmerkingen?

De komende maanden zal de school in samenwerking met jongeren, ouders en professionals een methode ontwikkelen om veerkracht bij jongeren te versterken. Vindt u het leuk om hier een bijdrage aan te leveren? Als u uw emailadres invult, zullen wij u benaderen.

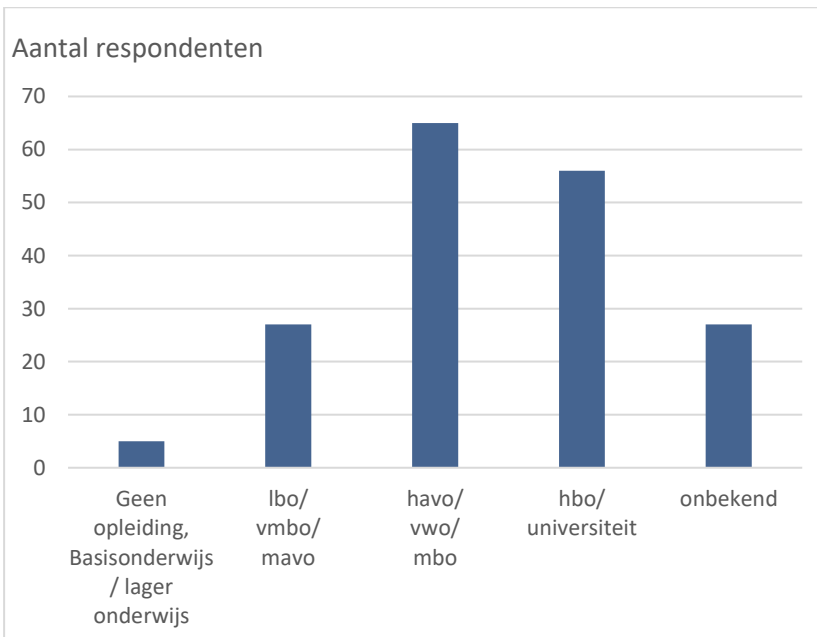
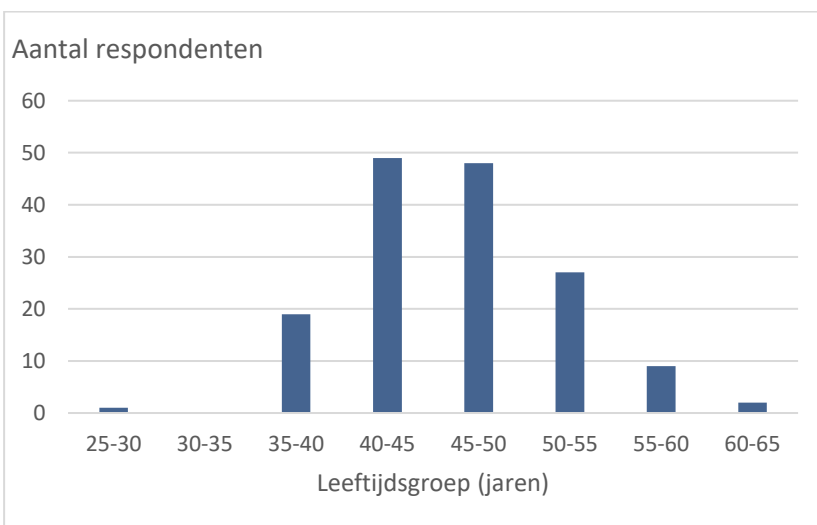
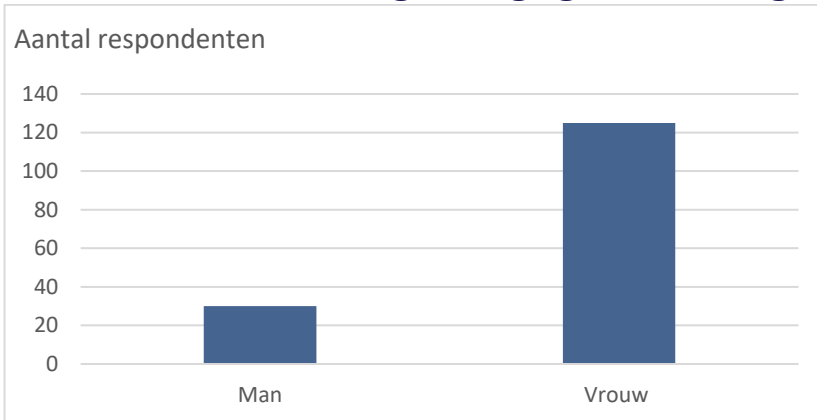
_____ (mailadres)

Hartelijk dank voor het invullen van deze vragenlijst!

Hebt u nog vragen? Dan kunt u contact opnemen met één van de onderzoekers.

Mailadressen onderzoekers

3 Achtergrondgegevens vragenlijst ouders

Hoeveel kinderen heeft u op het Nuborgh College Veluvine?	Aantal respondenten
1 kind	135
2 kinderen	17
3 kinderen	3
onbekend	25
In welke klas zitten uw kinderen?	
klas 1	67
klas 2	71
klas 3	38
klas 4	7
onbekend	25
Welke leerweg volgt uw kind?	
VMBO BB/KB	20
VMBO TL+	87
HAVO/VWO	74
Onbekend	27
Totaal aantal kinderen dat vertegenwoordigd is	208

4 Achtergrondgegevens Nuborgh College Veluvine

Het Nuborgh College Veluvine is een protestants christelijke school, die de waarden die daarbij horen, wil uitdragen. Het karakter van het schoolgebouw is kleinschalig. In het schooljaar 2020 – 2021 zaten er 465 leerlingen op school. Veluvine biedt de beroepsgerichte leerweg, leerjaar 1 en 2, theoretische leerweg plus leerjaar 1 t/m 4 en havo en atheneum leerjaar 1 t/m 3.

Beleidsmakers in de Volksgezondheid staan voor de lastige opdracht om bij afnemende financiële ruimte antwoorden te vinden voor toenemende gezondheidsproblemen onder de bevolking. Dat vraagt om ingrijpende en verantwoorde keuzes.

Het Evaluatiebureau Publieke gezondheid is specialist in het verkrijgen van praktische informatie over interventies in de publieke gezondheid. Het Evaluatiebureau biedt beleidsmakers handvatten waarmee zij ingrijpende keuzes op verantwoorde wijze kunnen maken. Dat doen we in alle gevallen praktisch, verbazingwekkend betaalbaar, en met academisch gestoelde kennis. Zo maken we beleidsmakers sterker.

Evaluatiebureau Publieke Gezondheid

Postbus 3
7200 AA Zutphen
088 - 443 37 05
info@evaluatiebureau.nl
www.evaluatiebureau.nl

Initiatief van:

Partners:

© Evaluatiebureau Publieke Gezondheid – december 2021

Overname van gegevens is toegestaan, mits voorzien van bronvermelding.